

4. Заика Е. В. Синдром ослабленного внимания и гиперактивности у детей и его коррекция / Е. В. Заика // Практична психологія та соціальна робота. – 2011. – № 5. – С. 41-46.
5. Ілляшенко Т. Дефіцит уваги у дітей з гіперактивністю / Т. Ілляшенко // Початкова школа. – 2006. – № 11. – С. 4-7.
6. Ілляшенко Т. Діти з гіперактивними розладами та дефіцитом уваги / Т. Ілляшенко // Початкова школа. – 2009. – № 6. – С. 54-56.
7. Непосидько Філ. Психолого-медико-педагогічна допомога гіперактивним дітям / С. Макаренко // Шкільний світ. – 2008. – № 47. – С. 5-19.

Науковий керівник: к. п. н., доцент Н. А. Зобенько

ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ НАРОДНИМИ МУЗИЧНИМИ ІНСТРУМЕНТАМИ

І. В. Олексенко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Нині, діти мають скільки електронних гаджетів, що їх складно чимось зацікавити. Але справжньою дивовижею на противагу модним іграшкам можуть стати народні музичні інструменти. Діти, затамувавши подих, слухатимуть історії про те, як вони з'явилися, розглядатимуть їх, самотужки пробуватимуть вдихнути у народний інструмент новітнє звучання. Адже душа маленьких українців має коріння роду – тож у ній природними обертонами озивається автентична музика [4].

У працях сучасних дослідників, присвячених питанням теорії та методики музичного виховання (А. Король, Т. Кротова, Л. Кузьмінська, М. Матковська, Г. Падалка, В. Рагозіна, О. Ростовський, В. Холоденко та ін.) доведено, що ознайомлення дітей дошкільного віку з народними музичними інструментами допомагає забезпечити зв'язок із музичним вихованням, викликає позитивні емоції у дітей, сприяє розвитку музичного слуху, дає змогу дітям проявити себе. Діти долучаються до української культури, знають назву народних музичних інструментів, розрізняють характер звучання інструментів, опановують елементарними навичками і способами гри на українських народних інструментах, умінням грати в оркестрі, в ансамблі і імпровізувати на них, використовують їх не тільки на музичних заняттях, але і при організації ігрової та самостійної діяльності, що допомагає розвинути у дітей дошкільного віку інтерес до історії і культури свого народу, вчить поважати його традиції [5, 47].

Відомо, що діти завжди прагнуть дізнатися про незвичний чи невідомий їм музичний інструмент, відкрити цікаві сторінки української музичної інструментальної культури, знати, який вигляд мають і як називаються ті чи інші народні музичні інструменти, як на них грають, в яких регіонах України вони побутують тощо. Тому цікавими для них будуть бесіди, легенди, притчі, перегляди відповідних мультфільмів, спеціально змонтованих відеороликів тощо. На основі цих знань можна розробити серію музичних подорожей до різноманітних куточків України, на яких діти ознайомлюватимуться з різними народними музичними інструментами.

Для ознайомлення дітей з музичними інструментами застосовують музично-дидактичні ігри, які, впливаючи на дитину комплексно, викликають у неї зорову, слухову і рухову активність, тим самим активізують процес вокального розвитку та музичного виховання в цілому. Музично-дидактичні ігри змушують дітей думати,

вирішувати, ставлять їх у пошукову ситуацію, розвивають музичні здібності, допомагають більш успішно засвоювати співочі навички та вміння [3, 294].

Музично-дидактичні ігри для кожної вікової групи характеризуються поступовим ускладненням завдань. На музичних заняттях у ЗДО їх починають проводити з першої молодшої групи. Ці ігри здебільшого пов'язані із застосуванням наочності. У групах старшого дошкільного віку основним матеріалом дидактичних ігор стають музичні іграшки та інструменти. Як і під час будь-якого іншого процесу засвоєння нового матеріалу, проводячи музично-дидактичні ігри, вихователь повинен керуватися принципом від простого до складного. Наприклад, у першій молодшій групі діти ознайомлюються з дитячими музичними інструментами: барабаном, бубном, сопілкою. До цього вони вже знали брязкальця, бубонці, дзигу. Вивчивши ці інструменти, можна провести вечір загадок «Відгадай, на чому граю». Залежно від завдань, які ставить музичний керівник, проводячи гру, можливе домінування сенсорних або ігрових дій [2, 96].

Не менш цікавою є і така форма роботи, як озвучування казок. Спочатку потрібно запропонувати дітям казку, далі домовитися, хто якого героя озвучуватиме. Діти самі вибирають інструменти, які, на їх думку, більше імпонують тому чи іншому герою казки. Наприклад, у казці «Рукавичка» діти озвучують: Мишку – дзвоником, Жабку – бубном, Зайчика – металофоном, Лисичку – трикутником, Вовка – тарілками, Ведмедя – барабаном, Діда – тріскачкою. Під час розповіді імена героїв озвучуються не словами, а відповідними інструментами. Ця форма роботи надзвичайно цікава для дітей [6, 21].

Особливого забарвлення фольклорним розвагам, святам надає гра дітей на дитячих музичних інструментах. З дітьми молодшої групи варто познайомитися з грою на бубні, діти середньої групи знайомляться з такими народними інструментами, як тріскачка, сопілка. Граючи на дитячих музичних інструментах, діти швидше і легше засвоюють музичну грамоту, у них розвивається почуття ритму, тембровий та гармонічний слух. Ці знання – не лише основа інтересу та поваги до національної музичної культури, а ще й вагоме поповнення загальної ерудиції дошкільників [1, 102].

Отже, ознайомлення дітей дошкільного віку з народними музичними інструментами у дитячому садку приділяється особлива увага, оскільки саме музичне виховання розширює сферу музичної діяльності дитини, підвищує інтерес до музичних занять, сприяє розвитку музичної пам'яті, уваги, допомагає подоланню зайвої соромязливості, скутості, розширює музичне бачення дитини. У процесі ознайомлення з музичними інструментами, діти відкривають для себе світ музичних звуків та їх відносин, усвідомлено розрізняють красу звучання різних інструментів. Для багатьох дітей дитячі музичні інструменти допомагають передати свій внутрішній духовний світ.

Список використаної літератури:

1. Асаф'єв Б. В. Вибрані статті про музичну освіту / Б. В. Асаф'єв. – М. : Музика, 1965. – 421 с.
2. Кононова Н. Г. Музично-дидактичні ігри для дошкільнят: З досвіду роботи музичного керівника / Н. Г. Кононова. – М. : Просвітництво, 1982. – 96 с.
3. Плетенська Д. В. Використання музично-дидактичних ігор у розвитку співочого голосу дітей дошкільного та молодшого шкільного віку / Д. В. Плетенська // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : збірник наукових праць Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка / [ред. кол.: Сбруєва А. А. та інші]. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2011. – № 4 – С. 293 – 298.
4. Роль українських народних музичних інструментів у патріотичному вихованні дошкільників [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела : <https://news.katrusya.mk.ua/2017/04/роль-українських-народних-музичних-і/>

5. Ткачук О. Використання дитячих саморобних музичних інструментів на заняттях музики / О. Ткачук // Рідна школа. – 2012. – №10. – С. 47 – 49.

6. Хомуленко Л. А. Креативний розвиток дошкільнят засобами музичного мистецтва / Л. А. Хомуленко. – Чернігів: Науково-методичний центр, 2009. – 33 с.

Науковий керівник: канд. пед. наук, доцент І. В. Єнгалічева

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Ю. П. Опалінська

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

За нової парадигми освіти пріоритетним у педагогічному мисленні став новий підхід до ролі учня у навчальному процесі. Саме він повинен стати центральною фігурою на уроці. Від творчої активності учнів їх вміння доказово міркувати, обґрунтовувати свої думки, вміння спілкуватися з учнями класу та з вчителем залежить результативність уроку.

Як показує практика школи, вчителями початкових класів приділяється недостатня увага ролі учня на уроці. Існуючий стан навчання молодших школярів засвідчує, що майже 80% дітей залишаються на уроці пасивними, і ця пасивність спостерігається на протязі багатьох років шкільного навчання. Іншими словами, дитина «відсиджує» уроки. Вплинути на традиційний процес навчання, підвищити його ефективність, спрямувати його на розвиток особистості учня, на наш погляд, може використання інтерактивних технологій у навчанні молодших школярів.

Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної активної взаємодії всіх учнів, воно дає змогу педагогу стати справжнім лідером дитячого колективу [4, 9].

Слід пам'ятати, що не всі інтерактивні методи можна застосовувати у мало чисельних класах, а лише ті, за допомогою яких можна організувати певний вид роботи.

Найбільш ефективними будуть:

«Велике коло» учні сидять по колу і по черзі за бажанням висловлюються з приводу певного питання. Обговорення триває, поки є бажання висловитися. Вчитель може взяти слово після обговорення.

«Мікрофон» надає можливість кожному сказати щось швидко, по черзі, відповідаючи на запитання або висловлюючи свою думку чи позицію. Обов'язковою умовою цієї технології є те, що відповідати може лише той учень, у якого знаходиться уявний «мікрофон».

«Мозковий штурм» – загальновідома технологія, суть якої полягає в тому, що всі учні по черзі висловлюють абсолютно всі, навіть аналогічні думки з приводу проблеми. Висловлене не критикується і не обговорюється до закінчення висловлювань.

«Навчаючи-учусь» – використовується при вивченні блоку інформації або при узагальненні та повторенні вивченого. Він дає можливість учням взяти участь у передачі своїх знань однокласникам. Використання цього методу підвищує інтерес до вивчення математики.

«Займи позицію» – зачитується яке-небудь ствердження і учні повинні підійти до плаката зі словом «ТАК» або «НІ». Бажано, щоб вони пояснили свою позицію.